

Sygn. akt I C 648/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2018 r.

Sąd Rejonowy w Zambrowie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący – SSR Tomasz Makaruk

Protokolant - Beata Giers

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 lutego 2018 r. w Zambrowie

sprawy z powództwa R. B.

przeciwko (...) w W. (uprzednio w Z.)

o pozbawienie wykonalności

I. Pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia (...) r. wydanego przez Sąd Rejonowy Sąd Gospodarczy w Zamościu V Wydział Gospodarczy w sprawie sygn. akt V GNC 3486/03 zaopatrzony w klauzulę wykonalności na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego Sądu Gospodarczego w Zamościu V Wydział Gospodarczy z dnia 9 lutego 2004 r. ***w części tj. w zakresie odsetek zasądzonych od kwoty 6.324,39 (sześć tysięcy trzysta dwadzieścia cztery i 39/100) złotych za okres od dnia następnego po uprawomocnieniu się nakazu zapłaty w sprawie V GNC 3486/03 do dnia 29 października 2014 r. włącznie;***

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanej (...) w W. (uprzednio w Z.) na rzecz powoda R. B. kwotę 446 (czterysta czterdzieści sześć) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt I C 648/17

UZASADNIENIE

R. B. domagał się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanego w dniu 3 listopada 2003 r. przez Sąd Rejonowy Sąd Gospodarczy w Zamościu w sprawie sygn. akt V GNC 3486/03, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 9 lutego 2004 r., w części zasądzonej odsetki od kwoty 6.324,39 zł za okres trzech lat wstecz od przerwania biegu przedawnienia w wyniku wszczęcia przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sokołowie Podlaskim postępowania egzekucyjnego o sygn. Km 1697/17. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że na wniosek (...) w Z. w dniu 30 października 2017 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Sokołowie Podlaskim wszczął przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne. W dniu 7 grudnia 2017 r. powodowi zostało doręczone zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego wraz z wezwaniem do zapłaty oraz zajęciem wierzytelności należnej powodowi z tytułu zwrotu nadpłaty podatku dochodowego oraz VAT. W postępowaniu egzekucyjnym obok kwoty głównej w wysokości 6.324,39 zł egzekwowane są odsetki w wysokości 10.363,68 zł (na dzień 30.10.2017 r.). Powód wskazał, że przedawnieniu uległy odsetki za okres 3 lat wstecz od daty wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

Pozwana (...) w W. (uprzednio w Z.) uznała powództwo w części tj. w zakresie odsetek za okres od 10.04.2004 r. do dnia 22.02.2008 r. oraz od dnia 30.06.2012 r. do dnia 29.10.2014 r.. W pozostałym zakresie strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa podnosząc, że przedawnienie odsetek w innych okresach nie nastąpiło, albowiem miało miejsce przerwanie biegu przedawnienia wskutek wcześniejszego wszczęcia postępowania egzekucyjnego, które skończyło się umorzeniem wskutek jego bezskuteczności.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 3 listopada 2003 r. Sąd Rejonowy Sąd Gospodarczy w Zamościu w sprawie prowadzonej pod sygn. akt V GNc 3486/03 nakazał pozwanemu R. B. aby zapłacił powodowi D. (...) w Z. kwotę 6.324,39 zł z odsetkami w wysokości 13% w stosunku rocznym od dnia 30 lipca 2003 r. do dnia 24 września 2003 r., od dnia 25 września 2003 r. w wysokości 12,25% w stosunku rocznym, z tym, że w razie zmiany wysokości odsetek ustawowych z odsetkami ustawowymi do dnia zapłaty wraz z kwotą 1.355,90 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Postanowieniem z dnia 9 lutego 2004 r. Sąd Rejonowy w Zamościu nadał nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności na rzecz D. (...) w Z..

Uchwałą wspólników z 15 grudnia 2006 r. spółka D. (...) w Z. została przekształcona w (...) w Z.. W styczniu 2011 r. przeniesiona została siedziba spółki z Z. do W..

Pismem z dnia 23 lutego 2011 r. (...) w W. wystąpiła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu W. K. o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi R. B. na podstawie tytułu wykonawczego ze sprawy V GNc 3486/03. Postanowieniem z dnia 29 czerwca 2012 r. postępowanie w sprawie Km 3861/11 wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji zostało umorzone. Postanowienie to uprawomocniło się z dniem 10 września 2012 r.

W dniu 30 października 2017 r. zostało wszczęte przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sokołowie Podlaskim L. O. postępowanie egzekucyjne pod sygn.. Km 1697/17 na podstawie tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty z dnia 3 listopada 2003 r. sygn.. akt V GNc 3486/03 opatrzonego klauzulą wykonalności w dniu 9 lutego 2004 r.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o: dowód z zawiadomienia o wszczęciu postępowania egzekucyjnego (k. 4), wezwania dłużnika (k. 9), zajęcie wierzytelności (k. 10), kserokopię tytułu egzekucyjnego (k. 11), postanowienie (k. 24), dokumenty znajdujące się w aktach komorniczych: Km 3861/11 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu W. K. (...) w P., Km 1697/17 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sokołowie Podlaskim L. O..

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

Zgodnie z treścią art. 840 § 1 pkt 2 kpc dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Powództwo opozycyjne jest środkiem merytorycznej obrony przed egzekucją. Legitymowanym do wytoczenia powództwa przewidzianego w art. 840 kpc jest m.in. dłużnik wymieniony w tytule wykonawczym jako zobowiązany do świadczenia.

W drodze powództwa opozycyjnego można zwalczać jedynie sądowy tytuł wykonawczy, bez względu na to, od jakiego organu pochodzi tytuł egzekucyjny. Ważne jest tylko to, czy danemu tytułowi sąd nadał klauzulę wykonalności. Wytoczenie powództwa przeciwegzekucyjnego może bowiem nastąpić wyłącznie po nadaniu mu klauzuli wykonalności, chociaż nie jest konieczne, aby postępowanie egzekucyjne było już prowadzone. Żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego znajduje uzasadnienie tylko dopóty, dopóki istnieje możliwość

wykonania tego tytułu. Powództwo przeciwegzekucyjne staje się zatem niedopuszczalne z chwilą, gdy wygasła wykonalność tytułu wykonawczego na skutek wyegzekwowania całego świadczenia albo też, gdy zobowiązanie w związku z zapłatą lub innym zdarzeniem przestało istnieć (por. wyr. SA w Warszawie z 26.11.2014 roku, VIACA 276/14, Legalis).

Podstawa powództwa opozycyjnego zachodzi wówczas, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego, a gdy tytułem tym jest orzeczenie sądowe – po zamknięciu rozprawy, nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Chodzi zatem o zdarzenia materialnoprawne, z którymi łączy się powstanie, zmiana albo wygaśnięcie stosunku cywilnoprawnego. Doktryna i judykatura zgodnie zaliczają do takich zdarzeń czynności prawne, jak i zdarzenia niezależne od woli stron, np. przedawnienie roszczenia.

W odniesieniu do niniejszej sprawy powód podnosił, że tytuł wykonawczy powinien być pozbawiony wykonalności w tej części, w której dotyczy żądania odsetek od kwoty 6.324,39 zł za okres trzech lat wstecz od przerwania biegu przedawnienia w wyniku wszczęcia przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sokołowie Podlaskim postępowania egzekucyjnego o sygnaturze akt Km 1697/17.

Pełnomocnik pozwanej uznał powództwo w części, to jest w zakresie odsetek za okres od 10 kwietnia 2004 r. do 22 lutego 2008 r. i od dnia 30 czerwca 2012 r. do 29 października 2014 r. Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania oświadczenia o uznaniu w tym zakresie powództwa przez pozwaną. W myśl art. 213 § 2 kpc Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że jest ono sprzeczne z prawem, zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. W ocenie Sądu w niniejszej sprawie nie zachodziły jakiegokolwiek przesłanki uzasadniające kwestionowanie uznania powództwa przez pozwaną. Niezależnie jednak od uznania powództwa i tak w przeważającej części podlegałoby ono uwzględnieniu z niżej wskazanych powodów.

Zgodnie z art. 117 kc z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne.

W myśl art. 118 kc jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Zgodnie zaś z art. 125 § 1 kc roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia **okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu**. W myśl art. 124 § 1 kc po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo.

W odniesieniu do niniejszej sprawy doszło do przedawnienia roszczenia o zapłatę części odsetek ustawowych wskazanych w tytule wykonawczym. Z treści tego tytułu wynika, że wierzycielowi należą się odsetki ustawowe od dnia 30 lipca 2003 r. do dnia zapłaty. Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 maja 2015r. w sprawie I CNP 28/14 (opub. Legalis) – „zgodnie z przepisem art. 125 § 1 zdanie pierwsze KC, świadczenie stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu przedawnia się z upływem 10 lat, także co do objętego nim świadczenia okresowego, w tym odsetek, wymagalnych w dacie uprawomocnienia się wyroku. W tym zakresie art. 125 § 1 KC jest uregulowaniem szczególnym w stosunku do art. 118 KC. Natomiast trzyletniemu przedawnieniu ulegają stwierdzone tym wyrokiem roszczenia o świadczenie okresowe (odsetki) należne i wymagalne po dniu uprawomocnienia się wyroku”. Trzyletni termin przedawnienia odsetek w niniejszej sprawie odnosi się zatem tylko do odsetek wymagalnych po dacie uprawomocnienia się nakazu zapłaty. Do odsetek wymagalnych przed datą uprawomocnienia się nakazu zapłaty należy stosować dziesięcioletni termin przedawnienia roszczeń.

Po uprawomocnieniu się nakazu zapłaty pozwana jako wierzycielka złożyła wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty. Zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 kc bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed Sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania sprawy lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. W myśl art. 124 § 1 kc po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. Zgodnie z utrwalonym już stanowiskiem orzecznictwa złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności przerywa bieg przedawnienia oraz powoduje jego zawieszenie aż do czasu ukończenia postępowania wywołanego tym wnioskiem (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 roku III CZP 101/03, wyrok z dnia 12 stycznia 2012 roku sygn. akt II CSK 203/11; opub. Legalis). Dopiero po zakończeniu postępowania o nadanie klauzuli wykonalności bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się na nowo. Ponieważ postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności zapadło w dniu 9 lutego 2004 r., w tym dniu ponownie rozpoczął się trzyletni bieg przedawnienia dla odsetek wymagalnych po dniu uprawomocnienia się nakazu zapłaty.

Kolejne przerwanie biegu przedawnienia, ale tylko w odniesieniu do odsetek nieprzedawnionych (i należności objętej 10 letnim okresem przedawnienia), nastąpiło dnia 23 lutego 2011 r., kiedy została wszczęta pierwsza egzekucja przeciwko dłużnikowi R. B. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Przemyślu W. K.. Ponieważ postanowieniem z dnia 29 czerwca 2012 postępowanie w sprawie Km 3861/11 wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji zostało umorzone, bieg przedawnienia ponownie rozpoczął swój bieg od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia (10 września 2012 r.). Jak słusznie bowiem wskazuje komentarz do art. 124 kc pod red. Gutowskiego, r. 2016, wyd. 1/Mataczyński/Saczywko (Legalis) „Dzień zakończenia postępowania egzekucyjnego, z zastrzeżeniem przypadku, w którym nastąpiło całkowite zaspokojenie (a zatem wygaśnięcie) roszczenia, należy na potrzeby komentowanej regulacji określać jako dzień uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu tego postępowania.”

Z tej racji, iż kolejne przerwanie biegu przedawnienia nastąpiło dopiero w 2017 r., a dokładnie 30 października 2017 r., kiedy to zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sokołowie Podlaskim L. O. sygn. Km 1697/17, nieprzedawnione są tylko odsetki od należności głównej za okres do uprawomocnienia się nakazu zapłaty (które objęte są 10 letnim okresem przedawnienia, o czym była już mowa powyżej) i za okres od dnia 30.10.2014 r.. Stąd też orzeczono jak w punkcie I wyroku.

Dalej idące żądanie pozwu (odnoszące się do odsetek wymagalnych do dnia uprawomocnienia się nakazu), jako niezasadne zostało oddalone w punkcie II wyroku.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc i obciążył nimi w całości pozwaną, albowiem żądanie pozwu zostało uwzględnione niemal w całości.